

Rördrommen i Blekinge

Thomas Nilsson

I SOF:s pågående serie av riksinventeringsarter valdes för 2012 rördrommen som projektart. Inventeringar av denna art har tidigare utförts under 1969, 1979 respektive 2000.

Historik

Rördrommen var känd som häckfågel i södra och mellersta Sverige under 1700-talet och första hälften av 1800-talet. Intensiv jakt gjorde att arten utrotades i det närmaste helt under senare delen av 1800-talet, och det skulle dröja fram till 1920- och 1930-talen innan den började återvända. Förekomsten var då främst knuten till vassrika sjöar i Skåne och Mellansverige. Efter sentida ökning och spridning, i samband med den allt mer omfattande utbredningen av vassområden, torde årligen ca 700-800 par häcka i landet (se bl a Ottosson m fl 2012). Stränga vintrar har vid flera tillfällen starkt reducerat populationen.

Första fyndet i Blekinge gjordes hösten 1944 i Munkahusviken utanför Karlshamn (Hanström 1957). Redan åren därpå (1945-46) konstaterades de första häckningarna i landskapet, då ett par häckade vid en uppdamning av Listerbyån vid Johannishus (Wachtmeister 1957). Arten hördes på denna lokal under flera av de kommande åren fram till 1959. Under slutet av 1940-talet och under 1950-talet hördes arten vid några tillfällen i Siesjö och vid Mörrumsåns mynning i Elleholm (Nilsson & Lundgren 1993), Vintern 1952 påträffades en död fågel vid Grännum (Nilsson 1956) och i oktober 1953 dödades ett exemplar mot fyren på Utklippan (Söderström 1957). Under 1960-talet finns mycket få fynd dokumenterade.

Förekomst i Blekinge 1970-2011

Under denna period har totalt 165 ex noterats i landskapet. För enkelhetens skull har spelande individer vid Siesjö, NV Sölvesborg, räknats som "nya" vart år, men säkerligen är det samma fåglar som återkommer, åtminstone under några år i sträck. Som framgår av figur 1 görs flest fynd under vintern samt under våren då bölande hannar hörs. Arten har, som ovan nämnts, ökat under de senaste decennierna. Under de 31 åren 1970-2000 påträffades 78 exemplar i Blekinge (Nilsson 2001). Under elvaårsperioden därefter har 87 ex noterats.

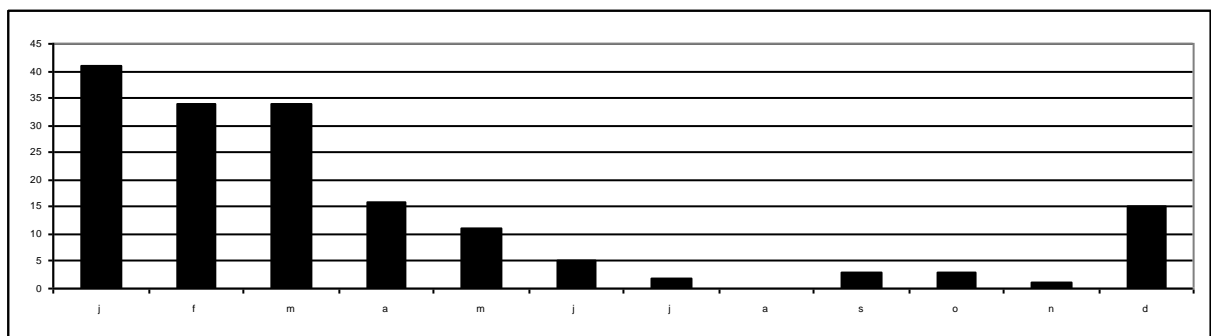
Förekomsten av spelande hanar har tidigare varit helt knuten till ett i det närmaste årligt uppträdande vid Siesjö. Under 2000-talet har en viss spridning kunnat märkas och fåglar har, åtminstone tillfälligt, hörts på ca tio lokaler,

främst vid Nässjön (2002, 2006, 2007, 2008) samt Lösensjön (2002, 2007, 2008).

Störst chans att få se rördrom i Blekinge har man under stränga isvintrar, då enstaka exemplar uppehåller sig vid ett fåtal platser där vattnet inte fryser till. Detta kan vara vid åmynningar eller smala sund där genomströmningen av vatten är god. Säkraste vintertillhåll under senare år har varit vassområdet norr om Gunnön (syd Mörrum) samt vid bron över sundet i Munkahusviken. Under dessa strängar vintrar dukar tyvärr många rördrommar under.

Rördrom vid bron, Munkahusviken, februari 2012. Foto: Rune Svensson.

Figur 1. Månatlig förekomst av rördrom i Blekinge 1970-2011, baserat på upptäcktsdatum. N = 185 ex.

Som framgår av figur 1 påträffas arten endast mycket sällsynt under hösten. Efter 1970 finns tre fynd i september, tre i oktober samt endast ett i november. De båda första fynden i juli, och än så länge enda, gjordes 2001, då fåglar noterades vid Munkahusviken 24.7 respektive Möcklö 25.7 (*FBI* 38: 69). I augusti är arten aldrig påträffad.

Geografiskt sett är observationerna i stora drag knutna till fyra kärnområden: Siesjö/Sölvesborgsområdet 42 fynd (25%), vassvikar mellan Pukavik och Karlshamn 41 fynd (25%), Ronnebyåns nedre del/Göhalvön 21 fynd (13%) samt vassvikar mellan Nättraby och Hallarumsviken 23 fynd (14%).

Inventeringen 2012

Upprop angående inventeringen publicerades i såväl *Vår Fågelvärld* som *Fåglar i Blekinge*. Liksom under den senaste riksinventeringen under år 2000 inkom endast uppgift från Siesjö. Även på denna lokal var förekomsten under året klenare än vanligt och en fågel hördes böla vid endast ett tillfälle, den 2 maj (Philip Österblad).

Litteratur

- Hanström, F. 1957. Natur kring Karlshamn. I: *Natur i Blekinge*, sid 276-288.
Nilsson, I. 1956. *Fågelförteckning från Sölvesborg*.
Nilsson, T. 2001. Rördrommen i Blekinge. *Fåglar i Blekinge* 37: 25-27.
Ottosson, U. m fl. 2012. *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
Söderström, A.E. 1957. Flyttfåglar kring Utklippans fyr. I: *Natur i Blekinge*, sid 325-330.
Wachtmeister, H. 1957. Det högre djurlivet. I: *Natur i Blekinge*, sid 109-129.

Thomas Nilsson, Stenhagsvägen 14, 374 33 Karlshamn